

Eduard Tregler

Stanislava Syrková

Abstrakt: Příspěvek vychází z tématu mé disertační práce *Eduard Tregler – osobnost ve vývoji varhanní hudby a pedagogiky*. Vzhledem ke studiu na pedagogické fakultě je jeho podstatou Treglerova práce pedagogická. Představuji v něm Eduarda Treglera (1868–1932) nejen jako koncertního varhaníka a hudebního skladatele, ale především jako pedagoga varhanní školy a konzervatoře v Brně. A právě zde vychoval Tregler v letech 1913–1932 řadu varhaníků, jejichž vedením nebo pedagogickým působením jejich žáků vyrostla současná generace brněnských varhaníků.

Klíčová slova: hudební skladatel, konzervatoř, pedagog, varhaník, varhanní škola, výkonný umělec

Abstract: The paper is based on the topic of the dissertation thesis – *Eduard Tregler – a personality in the history of organ music and education*. The basis of this thesis is Tregler's educational work. Eduard Tregler (1868–1932) is introduced not only as a concert organist and music composer, but also as a pedagogue of the organ school at the conservatoire in Brno. From 1913 to 1932 Tregler educated a lot of organists there and had a major influence on the contemporary generation of Brno organists.

Key words: music composer, conservatoire, pedagogue, organist, organ school, artist

Eduard Tregler – po zadání tohoto hesla do internetového vyhledávače bylo nejdříve nalezenou větou téma mé disertační práce *Eduard Tregler – osobnost ve vývoji varhanní hudby a pedagogiky*. Spolu s odkazy na nahrávku Treglerova *Ave Maria* a jeho jménem uvedeným ve výčtu pedagogů brněnské konzervatoře tvořily tyto fragmenty téměř veškeré veřejně publikované informace. To mne ujistilo jednak o smyslu mé disertační práce, zároveň ale také o obtížném přístupu k potřebným materiálům.

Mapujeme-li Treglerovu uměleckou práci, zjišťujeme její široký a rozmanitý záběr. Jeho hudební činnost můžeme rozdělit do tří skupin:

1. **výkonný umělec** v oblasti *církevní* (regenschori v Praze u dominikánů, na Smíchově, v Lounech, dvorní varhaník v Drážďanech) a *světské hudby* (koncertní varhaník, klavírista Heroldova kvarteta, dirigent Filharmonie v Lounech a brněnského Orchesterálního sdružení);

2. **pedagog** (soukromé hudební školy Dvořákeum v Praze a Smetana v Lounech, pedagogická činnost na varhanické škole a na konzervatoři v Brně);
3. **hudební skladatel** (31 opusových čísel zahrnujících skladby světské a církevní, vokální i instrumentální).

Je až s podivem, že o umělci – jakým Tregler dle výše zmíněného výčtu svých aktivit bezesporu byl – nebylo dosud odborněji pojednáno. S o to větší pečlivostí a zodpovědností přistupuji ke studiu osoby, s níž mě pojí nejen mé varhanní vzdělání. Jelikož se Eduard Tregler narodil v roce 1868 (tedy před sto čtyřiceti lety), svoji prvotní pozornost jsem zaměřila na bádání v archivech – ve Státním okresním archivu v Lounech, v Moravském zemském archivu v Brně a v Moravském zemském muzeu v Brně – v oddělení dějin hudby. Cenné informace jsem získala od významných brněnských varhaníků a od Treglerových pamětníků v Bystřici pod Hostýnem. Z životopisných a umělecko-odborných poznatků o Treglerovi, které se mi doposud podařilo zjistit, uvádím ty – dle mého názoru – nejzajímavější:

Patnáctiletý Eduard Tregler – rodák z Loun – odchází v roce 1883 studovat do Prahy na varhanickou školu, kde pedagogická místa zastávali František Blažek, Karel Knittl, Karel Stecker a později Josef Klička. V tuto dobu byla varhanická škola nejen přípravou ke hře na varhany, ale zároveň i výbornou školou kompoziční.

V roce 1887 vypracoval Tregler jako školní úkol na varhanické škole Klavírní kvintet (později označený opusovým číslem 20), na který byl prostřednictvím Vojtěcha Šváchy¹ upozorněn Antonín Dvořák².

„Pamatuji si, jak na mne působil vzkaz Dvořákův, abych ho navštívil, a jak mně poklepal na rameno a pochválil ten můj duševní plod. Vidím ještě dnes jeho při té chvále usměvavou tvář a dobrácký pohled. Mám dojem, že Dvořák byl největší dobrák a nejpoctivější člověk mezi všemi a že tyto jeho lidské vlastnosti stály tak vysoko jako jeho tvůrčí schopnost. U Dvořáka jsem byl ještě několikrát a můj kvintet byl pak hrán v Umělecké besedě s Vilémem Kurzem u klavíru – pozdějším profesorem mistrovské hry klavírní na brněnské konzervatoři.“ (Tregler, 1929)

V roce 1889 – tedy v 22 letech – se stal Tregler varhaníkem a po roce i regenschorim v chrámu sv. Jiljí u dominikánů v Praze. Pro potřebu tohoto sboru píše Tregler v letech 1892–1895 celkem sedm mší.

¹Vojtěch Švácha, houslista a violista, člen hudebního oboru Umělecké besedy v Praze, ředitel hudební školy v Praze.

²Antonín Dvořák (1841–1904), český hudební skladatel.

Veřejná práce ředitele kůru mu přinesla četné přátele a příznivce. S přítelem Františkem Pickem – pozdějším kapelníkem Národního divadla – začali pořádat církevní koncerty. K nim se přidali skladatelé Bohuslav Vondra, Richard Zmrzla a další. Vznikla tak postupně společnost hudebníků, divadelníků a vědců, kteří se scházeli v hostinci U Mahulíků v Myslíkově ulici v Praze.

Později byl zvolen předsedou této společnosti Antonín Dvořák, který byl podle Treglerových vzpomínek získanou čestnou funkcí nesmírně poctěn. Členy byly osobnosti zvučných jmen, např. Vítězslav Novák a František Hejda.

„Scházeli jsme se různě, ale neměli žádné trvalé místnosti. Teprve Vítězslav Novák nás zavedl, snad nejprve mne, do lokálu v Myslíkově ulici, který sám patrně již dříve navštěvoval (...) Na domě skvěl se nad jiné lákavý nápis ‚Mahulíkova plzeňská pivnice‘. Tam jsme začali pravidelné schůzky a dali základ společnosti ‚Mahulíkovců‘, jejímž předsedou se stal později Antonín Dvořák. Scházeli jsme se v oddělené místnosti, která nesla poetický název ‚Kufr‘. V ‚Kufru‘ jsme byli skoro denně a přibývalo nás.“ (Tregler, 1929)

Tregler se scházel s Antonínem Dvořákem i na jiném místě. Po dlouhý čas denně, vždy po obědě, spolu sedávali v kavárně U Karla IV. na Karlově náměstí a vedli dlouhé rozhovory osobního i odborného charakteru.

„V době působení svého u dominikánů provedl jsem na žádost Antonína Dvořáka (s nímž jsem se denně stýkal v kavárně u Karla IV.) jeho Stabat Mater, a to v Praze dvakrát. Jednou, bylo to asi v lednu, začal Dvořák v kavárně řeč o svém Stabat Mater. Pověděl mně: ‚Poslouchejte, Treglere, Vy máte pěkný sbor. Vy byste mi mohl to Stabat Mater v kostele provést. Patří beztoho více do kostela nežli do koncertní síně a bude to tam také lépe znít. Místo orchestru mohou být varhany.‘ Já se k tomu nedal dlouho pobízet. Dvořák mi vymohl svolení firmy Simrockovy v Berlíně, abych si notový materiál mohl vypůjčit (půjčil mně ho tenkrát plzeňský Hlahol) a já začal skladbu studovat. Když jsem měl sbory navštívené, pozval jsem si Dvořáka do zkoušky a tomu se to tak líbilo, že chtěl, abych skladbu provedl s orchestrem.“ (Tregler, 1929)

Po sestavení orchestru provedl Tregler na Velký pátek roku 1895 v kostele sv. Jakuba Dvořákovu Stabat Mater před šesti tisíci posluchači včetně pražských čelných osobností. Úspěch byl obrovský a nezapomenutelný.

Dvorním varhaníkem v Drážďanech

Když byl koncem roku 1897 vypsán konkurz na místo prvního dvorního varhaníka v Drážďanech, poslal Tregler žádost ke konkurzu.

„Začátkem listopadu jsem dostal vyzvání ke konkurenční hře. Dvořákovi jsem je ukázal. Když to přečetl, povídá: Jet do Drážďan musíte. Budete tam beztoho jediný Čech a byla by to ostuda pro nás všechny, kdybyste nejel. Řekli by, že se bojíte jejich konkurence. Ale místo neberte. V Praze je pro vás místo též a je vás tu potřeba jako tam. Ať si to obsadí Němcem.“ (Tregler, 1929)

O tomto konkurzu se vypravovalo mnoho historek, většinou ale zkreslujících pravdu. Jisté je, že když Tregler odjížděl do Drážďan, zapomněl si v Praze noty. Byly to Schumanovy Fugy na jméno B-A-C-H. Musel si tedy noty koupit v Drážďanech a rozřezával je teprve až na kůru. Tento fakt však neměl vliv na výsledek soutěže a ani žádný z členů komise o této nehodě nevěděl. Všichni uchazeči byli totiž na postranním kůru, zatímco soutěž se konala na velkých varhanách kůru hlavního.

I když byl Tregler z dvaceti uchazečů jediný Čech a neměl naprosto žádné protekční styky, místo obdržel a doporučen mu byl dekret „prvního dvorního varhaníka královského domu v Drážďanech“. Ve 28 letech se tedy stal prvním a také jediným českým varhaníkem, který zastával tuto vysokou funkci.

Takto reagoval Dvořák na Treglerovo přijetí do Drážďan: *„Já jsem věděl, že on to musí vyhrát, vždyť hraje na varhany, jako když hrom bije.“ (Tregler, 1929)*

Místo dvorního varhaníka poskytlo Treglerovi jak po stránce umělecké, tak i společenské a finanční velmi slušné postavení. Žil ve vynikajícím hudebním centru, byl osobností váženou, náležitě oceňovanou a drážďanští činitelé mu jako hudebníkovi přáli. Působil nejen v dvorním chrámu, ale byl zván ke hře i do okolních saských měst.

Přesto byla doba Treglerova působení v Drážďanech poměrně krátká. Došlo na Dvořákova slova o stesku mezi Němci. Sám Tregler píše: *„Po třech letech jsem se vrátil opět do Prahy. Bylo mně teskno mezi Němci, vyrostl jsem v Praze (...) Jinak ale jsem velice chybil (...)“ (Tregler, 1929)*

Po návratu z Drážďan přijímá Tregler místo ředitele kůru v bazilice sv. Václava v Praze na Smíchově. Současně s řízením kůru vyučoval s Antonínem Heřmanem na ústavě Dvořákeum, který v roce 1904 společně založili a jedním z jeho správců byl pět let.

Díky koncertním cestám s Heroldovým smyčcovým kvartetem, s nímž vystupoval jako klavírista, procestoval Tregler významná hudební střediska a celou řadu zemí (Vídeň, Lipsko, Berlín, téměř celé Rusko, Finsko i evropské jižní země).

Kvůli častým nemocem členů své rodiny se Tregler rozhodl Prahu opustit.

Usadil se v rodných Lounech, aby zde zastával místo učitele zpěvu a hudební výchovy na lounské reálce a sbormistrovské místo v lounském Hlaholu. V roce 1906 se sešli nejlepší hudebníci z Loun a okolí s cílem založit spolek, který by pravidelně zkoušel a koncertoval. Posluchačům se poprvé představili na Mozartově večeru 24. března 1906 a teprve později – 1. května 1906 – oficiálně založili hudební spolek nazvaný Lounská filharmonie.

Posláním spolku bylo pěstování hudby a zpěvu a interpretace nejvýznamnějších děl z domácí i zahraniční hudební tvorby. Treglerův orchestr se stal za krátký čas nedostižnou chloubou města Loun tak jako hudební škola Smetana (založena roku 1908 spolkem pro výchovu hudebního dorostu), jejímž byl ředitelem a která měla za úkol vychovávat mladé hudebníky pro Lounskou filharmonii.

Treglerovo pedagogické působení v Brně

V roce 1913 zvítězil Tregler v soutěži o místo profesora na varhanické škole v Brně před porotou, které předsedal Leoš Janáček. Později o tom Janáček napsal:

„Docíleno tím kýženeho soustředění vyučovacích předmětů a získán varhanické škole za učitele skladatel hudby církevní zvučného jména, jenž zcela slouží jen varhanické škole.“ (Výroční zpráva Varhanické školy, MZM v Brně – odd. dějin hudby, sign. V 302.)

A tak je 18. 9. 1913 poprvé zapsán Tregler jako pedagog v třídní knize varhanické školy. Rovněž vykazovaná koncertní činnost varhanické školy uvádí Treglera jako jednoho z interpretů. Kromě svých děl prováděl Tregler skladby Händlovy, Bachovy, Mendelssohnovy, Schumannovy, Lisztovy a další.

Široký a rozmanitý repertoár pro varhany i jejich výrazná specifika v oblasti prvků technických, výrazových i interpretačně-produkčních přinášejí značné požadavky na výběr literatury i na jejich posloupnost v zadávání látky pro žáky tohoto oboru. Základním požadavkem na pedagoga – nejen varhaní hry – je jeho pedagogická i interpretační odbornost.

Je velká škoda, že dnes již nežijí Treglerovi žáci, od kterých bychom se nejvěrohodněji a nejzasvěceněji dozvěděli o Treglerovi-pedagogovi. Obraz o Treglerově výuce musíme vytušit z nepatrného torza informací, které máme k dispozici – třídní knihy, zápisy z výročních schůzí a výroční zprávy.

Z nich se dozvídáme, že Tregler po nástupu na brněnskou varhanickou školu vyučoval kontrapunkt, zpěv, dějiny, instrumentaci, klavír a impro-

vizaci v celkovém počtu 22 hodin. Studium bylo rozděleno do tří ročníků. Vysvědčení z jednotlivých ročníků bylo na základě prokázaných znalostí udělováno venkovským varhaníkům (po I. ročníku), varhaníkům městským (po II. ročníku) a absolventi III. ročníku obdrželi vysvědčení pro ředitele kůru. Přímou úměrný požadavkům v jednotlivých ročnících je i počet postupujících studentů – I. ročník 30 uchazečů, II. roč. 9 studentů a III. roč. 7 absolventů.

Koncem října 1913 zakládá varhanická škola pěvecký sbor, jehož řízení se ujímají Tregler a ředitel Janáček. Sbor vystupoval v chrámě u minoritů v Brně téměř každou neděli.

Bohužel již po roce svého působení v Brně vrací se Tregler koncem roku 1914 zpět do Loun, tentokrát jako ředitel kůru u sv. Mikuláše. Kvůli snížení státní subvence pro varhanickou školu a následnému snížení „služného“ na 100 K nebylo pro Treglera možné z finančního hlediska rodinu v Brně udržet.

O tom, jak si Janáček vážil Treglerova umění a jak usiloval o jeho návrat do Brna, svědčí nejen to, že Treglera v Lounech několikrát osobně navštívil, ale i dopis z 26. ledna 1916. Leoš Janáček v něm píše:

Milý příteli... Přemýšlejte! Je tu v Brně volné místo ředitele kůru v Zábrdovicích. Hraje tam teď jeden z mých žáků III. roč. Je dosti výnosné, s učitelstvím na varhanické škole myslím, že by to dělalo tolik, kolik Vy potřebujete. Mám se na farním úřadě doptat? Tíhu školy pro válečné poměry budu muset sám ještě s někým nést. Hodil byste se k tomu nejlépe.

S pozdravem oddaný Leoš Janáček

(Z pozůstalosti Treglerovy dcery Matyldy Hoeffeldové.)

Teprve pro školní rok 1916/17 se Tregler vrací zpět na varhanickou školu do Brna. Byl to rok pro školu velmi těžký. Janáček ve velkých finančních těžkostech, kdy „útrapy vyučovací dostoupily snad svého vrcholu“, volá po „pozemštění školy“.

„Na bedrách učitelů je tolik tíživé starosti o výživu, že lze udržeti vzpruženého ducha pro duševní práci jen s námahou. Teskně zakončujeme školní rok a ještě teskněji očekáváme nový.“ (Výroční zpráva Varhanické školy, MZM v Brně – odd. dějin hudby, sign. V 307.)

Kromě varhanní hry vyučuje Tregler na škole i obligátní klavír a harmonii. Rovněž působí jako dirigent v brněnském Orchesterálním sdružení jako předseda Státní zkušební komise, jako člen Jednoty hudebních stavů a vystupuje jako varhaník na řadě koncertů – např. v Brně, Boskovicích, v Moravské Ostravě, v Hodoníně, Přerově, Litovli, ve Vyškově.

Třídní kniha varhanické školy z roku 1917/18 uvádí nejen poprvé Treglera jako třídního učitele, ale také Treglerova syna Aloise (narozeneho 11. 4. 1900

v Drážďanech) jako žáka 1. ročníku. Díky tomu, že Tregler vyučuje na škole většinu předmětů (varhany, klavír, sólový zpěv, sborový zpěv, hru číslovaného basu, bachovský kontrapunkt, fugu, hru partitur, instrumentaci), dostává plat 300 K měsíčně. Kromě toho je snahou ředitelství jmenován regenschorim u sv. Tomáše, a tím získává škola kůr pro praktický výcvik studentského pěveckého sboru.

Zpráva varhanické školy ministerstvu školství z 31. 1. 1919 podává vysvětlení o rozšíření Treglerových služebných poměrů z 20 na 24 hodin týdně.

Tregler je ženat, otcem 4 dětí živých, z nichž troje jsou ve studiích středoškolských. Žena jeho stále churaví. Se základním služným 250 K měsíčně za 20 povinných hodin vyučovacích, nemohl by v Brně vyžít. Byl by musel hledat privátní vyučování v Brně. Bylo věci spravedlnosti umožniti mu živobytí přivýdělkem přepočtených hodin vyučovacích a uspořiti mu ztráty času a jiných výloh spojených s privátním vyučováním.

Na přepočtené dobrovolné vyučovací hodiny má i smluvní právo, při jeho hudební kvalifikaci není počet přepočtených hodin – jež připadají na výpomoc při vyučování hře na klavír – přetíženo duševním. Teprve povolením 24 přepočtených hodin dospívá jeho služné 600 K měsíčně. Je to obnos, s nímž ještě velmi těžko lze v Brně rodině vystačiti. K záležitosti jeho ustanovené sdělují ještě, že byl roku 1913/14 na varhanické škole v Brně (současně s p. Holubem). V roku 1914/15, 1915/16 vzdal se místa učitelského, nebylo lze jej dostatečně platiti, když subvence klesly z 21 459 K na 13 000 K ročně. V roku 1916/17 nastoupil opět své místo, když vyučování varhan spojeno s vyučováním kontrapunktu a fugy a tím způsobem bylo možno služné jenom zvýšiti. Třeba jemu býti nápomocni, jelikož hru na varhany mistrně ovládá a je instrumentací ve hře čísl. basu a ve hře partitur své věci znalý. Na toto své povolání při varhanické škole je p. Eduard Tregler, a to nikoliv jako nějaký zástupce, výhradně odkázán.

Leoš Janáček

Dvacátý osmý říjen 1918 – den vzniku československého státu – ukončil třicetišestiletou éru varhanické školy. Nové státní učiliště – konzervatoř – se stává požadavkem kulturní Moravy. Nestalo se tak ovšem hned. V průběhu roku 1919 dochází k žádoucímu sjednocení všech odborných hudebních institucí, tj. varhanické školy, hudební školy (s konzervatorními třídami) Besedy brněnské a hudební školy Vesny a k vytvoření konzervatoře.

Dlouholeté snahy Leoše Janáčka o zřízení konzervatoře v Brně jsou naplněny. Výroční zpráva za školní rok 1918/19 podává Janáčkovy optimistické zprávy:

Rosteme v jarním slunci našeho českého státu. Po 37 letech vývinu varhanické školy v Brně dospějeme v brzku zakončení organizace její v konzervatoř rázu vysokoškolského. (...) Bylo jádro zdravé, když z něho může ústav takové důležitosti vypučeti. (...) Šetřeno bude v ní i zvláštního účele dřívějšího: vzdělání

varhaníků a ředitelů kůru; tito zůstanou vždy nejčestnějšími a nejspolehlivějšími nositeli kultury hudební mezi naším lidem.

Varhanická škola se v roce 1919 rozštěpila, jedna část se stala státní konzervatoří a druhá zůstala dál školou Jednoty pro zvelebení církevní hudby na Moravě. Varhanní a klavírní oddělení konzervatoře nechala Jednota působit na Smetanově ulici a za to profesoři konzervatoře bezplatně vyučovali na její varhanické škole.

První školní rok 1919/1920 byl ředitelem konzervatoře Leoš Janáček. Jan Kunc (Janáčkův žák) byl umělecko-administrativním správcem od 1. 9. 1920 až do 28. 6. 1923, kdy byl jmenován ředitelem konzervatoře.

Při četných rozhovorech, které vedl autor článku *Brněnská konzervatoř a moravští skladatelé* Jiří Fukač v roce 1969 – při příležitosti vydání výročního bulletinu – s bývalými absolventy brněnské konzervatoře ve snaze zjistit míru vlivu jednotlivých učitelských jmen, patřila Treglerova osobnost i tvorba k nejméně zmíněným.

Jaký vlastně byl Tregler pedagog? Jeden z nejvýznamnějších pramenů vychází z písemných vzpomínek Treglerových žáků. Ti mluví o svém učiteli v největších superlativech. Představují nám Treglera nejen jako vynikajícího učitele, varhaníka a improvizátora, ale především jako skvělého člověka. Mluví o Treglerově přístupu i přístupnosti zároveň, o charakterním a přátelském člověku, který přes všechno své nadání a pilnou práci zůstal skromným a pokorným člověkem.

Pedagogické působení Eduarda Treglera se vyznačovalo specifickými rysy. Díky svým výborným hráčským dovednostem byl Tregler schopen přehrát žákům jakoukoliv probíranou látku. Jeho vyrovnanost a klid byly leckdy příčinou toho, že byl považován za mírného učitele. Avšak Treglerův vlídný přístup k žákům a na druhé straně respekt, který si svým uměním zjednal u posluchačů, se navzájem prolínaly.

Další z důvodů mluvících o Treglerovi jako o výborném pedagogovi vychází z uplatnění jeho studentů. Jako pedagog vychoval celou řadu žáků, z nichž mnozí vynikli jako sóloví varhaníci – virtuosové, klavíristé a hudební pedagogové – Vladimír Hawlík, Jiří Reinberger, Josef Tomašík atd. Pod jejich vedením nebo pedagogickým působením jejich žáků pak vystudovali na konzervatoři varhanní hru další generace koncertních varhaníků.

Pro zajímavost přikládám předměty varhanního oboru na konzervatoři v Brně ve školním roce 1919/20 a počet vyučovacích hodin týdně:

I. ročník: varhany (4), všeobecná nauka a harmonie (4), intonace (2), církevní zpěv (2), sborový zpěv církevní (1), sborový zpěv (2), obligátní klavír (2), liturgika (1), čeština (2), společenské chování (1).

II. ročník: harmonie (2), kontrapunkt (4), číslovaný bas (1), církevní zpěv (2), sborový zpěv církevní (1), sborový zpěv (2), improvizace (1), doprovázení chorálu (1), obligátní klavír (2), nauka o nástrojích (1), dějiny hudby I. (2), liturgika (1), hra vokálních partitur (1), dějiny české literatury (2).

III. ročník: kontrapunkt (2), formy hudby (2), skladba (4), varhany (4), církevní zpěv (2), sborový zpěv církevní (1), sborový zpěv (1), doprovázení (1), improvizace (1), obligátní klavír (2), instrumentace (2), hra partitur (1), dějiny hudby (2), dějiny české hudby (1), řízení (2), liturgika (1), praktické pedagogium (1), hudební pedagogika (1).

Tregler propagoval varhanní umění ze všech svých sil nejen jako pedagog a výkonný varhaník. Zpráva varhanního oddělení konzervatoře z roku 1922/23 uvádí:

Na převzetí rudolfínských varhan z Prahy do Brna získalo zdejší ředitelství podpory 20 000 Kč od moravského zemského výboru a 20 000 od města Brna a podalo návrh, aby varhany mohly býti přemístěny v budově brněnských výstavních trhů. (Hába, 2001) Varhany byly nakonec přemístěny do sálu brněnského Stadionu.

V roce 1926 požádal prof. Šerý z Holešova ředitele Jana Sládka³, aby pro skladatele Treglera obstaral letní byt. Tento pobyt byl zajištěn u Švehlů na Chvalčově. Sem dojížděla Treglerova rodina na prázdniny každoročně.

O prázdninách roku 1932 přijela rodina Treglerova opět, ale ubytovala se v hotelu Občanská záložna v Bystřici pod Hostýnem, poněvadž Eduard Tregler byl již těžce nemocný. V sobotu 6. 8. 1932 ve večerních hodinách, po dlouhé a těžké chorobě, zemřel. Byl převezen do kaple na starém hřbitově, odkud se v úterý dne 9. 8. konal pohřeb. Pohřební průvod se zastavil v kostele, kde mu na rozloučenou zahrál na varhany prof. Bedřich Wiedermann a zazpívala členka olomoucké opery Božena Štögrová.

Průvod se pak ubíral na rozcestí směrem k Holešovu, kde se rozloučil se zesnulým starostou města Václav Zbořil. Mezi účastníky pohřbu byli kromě příbuzných zesnulého spisovatel František Táborský, prof. Rudolf Walter, skladatel Václav Brož, umělcovi žáci aj.

Pohřben byl Eduard Tregler 10. srpna 1932 na Ústředním hřbitově v Brně.

³Jan Sládek (1898–1983), varhaník, absolvent pražské konzervatoře, ředitel kůru v Bystřici pod Hostýnem, ředitel hudební školy v Bystřici pod Hostýnem, zakladatel a sborníkmistr pěveckého sdružení Tregler.

Závěr

Ve svém příspěvku jsem se ve stručnosti snažila podat umělecký obraz o člověku, který zasáhl široké spektrum umělecké tvorby – oblast varhanickou, skladatelskou, pedagogickou a dirigentskou. Se zřetelem na zaměření zdejší fakulty jsem nejvíce vyzdvihla Treglerovu práci pedagogickou, kterou nejvýmluvněji dokumentuje uplatnění a odbornost jeho žáků.

Tvůrčí pedagogické síly brněnské konzervatoře tvoří od jejích začátků jistý genetický řetěz. Brněnské hudební učiliště produkuje po několik generací své vlastní učitelské síly. Učitelé a žáci varhanické školy zaujali svého času nejdůležitější místa na konzervatoři a žáci jejich žáků jsou vůdčími silami varhanní hudby v dobách současných. A právě tato skutečnost je dobrou vizitkou i jednoho z prvních profesorů brněnské konzervatoře pana Eduarda Treglera.

Cílem mé disertační práce je zpracování Treglerova životopisu, jeho umělecké i pedagogické práce se všemi dostupnými informacemi. Součástí práce bude rozbor Sonáty c moll op. 27 pro varhany, na němž se pokusím demonstrovat základní prvky Treglerova skladatelského rukopisu. Tato rozměrná sonáta, která nebyla doposud vydána tiskem, bude – dle mé vize – připravena k vydání a spolu s mojí nahrávkou Sonáty c moll a výše zmiňovanou teoretickou prací bude tvořit kontinuální výstup mého doktorského studia.

Použité informační zdroje

Filharmonie Louny. Státní okresní archiv v Lounech, Louny, fond č. 632, roč. 1906–1946.

HÁBA, L. Velký lounský muzikant. *Deník Lučan*, Louny, 2001, č. 17.

TREGLER, E. *Mé vzpomínky na A. Dvořáka*. Příspěvek přednesen dne 23. 5. 1919 na Žákovském večeru státní hud. a dram. konzervatoře v Brně. Brno, Výroční zpráva konzervatoře, 1929.

Výroční zpráva Varhanické školy, MZM v Brně – odd. dějin hudby, sign. V 302.

Výroční zpráva Varhanické školy, MZM v Brně – odd. dějin hudby, sign. V 307.

Z pozůstalosti Treglerovy dcery Matyldy Hoeszfeldové.

SYRKOVÁ, S. Eduard Tregler. *Pedagogická orientace* 2008, roč. 18, č. 1, s. 118–127. ISSN 1211-4669.

Autorka: MgA. Stanislava Syrková, katedra hudební výchovy, Pedagogická fakulta MU, Poříčí 31, 603 00 Brno, e-mail: syrkova@seznam.cz